

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D3 Менеджмент

ОПП: Менеджмент організацій

Інститут: Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра: управління в транспортній галузі

Силабус навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент».

Силабус схвалено на засіданні кафедри управління в транспортній галузі.

Протокол від «25» серпня 2026 року №1

1. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Смирнова Ірина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри управління в транспортній галузі
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=stqFkjcAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205489194 https://www.webofscience.com/wos/author/record/28341517 https://orcid.org/0000-0003-2085-5391
Контактний тел.	+38067 162 85 75
E-mail:	smyrnova@dinuoma.com.ua
Сторінка курсу	https://classroom.google.com/c/ODg3NTU2MDM5MTc4?cjc=cm52u24k
Консультації	Вівторок: 13:40 Платформа: Google Meet Посилання на Google Meet: smyrnova

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та основи наукових досліджень» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи методологічних знань, дослідницьких умінь і практичних навичок щодо проектування, організації та проведення наукових досліджень у сфері менеджменту організацій; формування здатності критично осмислювати управлінські проблеми, обґрунтовано обирати методологічні підходи, методи та інструментарій дослідження; здійснювати пошук, систематизацію; аналіз та інтерпретацію наукової й управлінської інформації із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; формулювати науково обґрунтовані висновки та практичні рекомендації для прийняття управлінських рішень; самостійно презентувати й аргументувати результати досліджень з дотриманням принципів академічної доброчесності та дослідницької етики.

Мова навчання: **українська.**

Статус дисципліни: **обов'язкова.**

Передумовою для вивчення дисципліни «Методологія та основи наукових досліджень» є опанування здобувачами теоретичних основ менеджменту організацій, економіки та управління, організаційної поведінки, стратегічного управління, управління організаціями та їх підрозділами, набуття базових навичок роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями, пошуку, опрацювання та критичного аналізу інформації, необхідних для здійснення науково-дослідницької та аналітичної діяльності у сфері менеджменту.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

Програмні результати навчання

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Кількість кредитів ЄКТС: 3.

Форма підсумкового контролю: залік.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Методологія та основи наукових досліджень» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- сучасних методологічних підходів до досліджень у менеджменті; принципів наукового пізнання; види досліджень; методів збору й аналізу інформації; методів менеджменту та аналітичного інструментарію; принципів оцінювання достовірності результатів; цифрових інструментів наукової роботи; вимог академічної доброчесності.

Вміння:

- визначати наукову проблему; формулювати мету і завдання; визначати об'єкт і предмет дослідження; формулювати дослідницькі питання та гіпотези; проектувати дослідження; обирати методи; збирати та аналізувати інформацію; застосовувати цифрові інструменти; інтерпретувати результати; формулювати науково обґрунтовані управлінські рекомендації.

Комунікація:

- представляти результати дослідження; аргументувати вибір методів; обговорювати результати з іншими учасниками; вести наукову дискусію; презентувати аналітичні висновки менеджменту; адаптувати наукову інформацію для різних цільових аудиторій;

- використовувати іншомовні джерела професійної інформації та професійну термінологію в освітньому процесі, саморозвитку й професійної діяльності.

Автономія та відповідальність:

- самостійно визначати напрям дослідження та добирати джерела; обґрунтовувати методологічний вибір; планувати дослідницьку діяльність; самостійно працювати з даними; критично оцінювати власні результати;
- відповідати за власний професійний розвиток та демонструвати здатність до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА, СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)						Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації (7.03/7.01)
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання			
	Кількість ауд. годин	Лекції	Практичні	Кількість ауд. годин	Лекції	Практичні	
Розділ 1. Методологічні та логіко-структурні засади наукових досліджень у менеджменті							
Тема 1. Методологічні засади наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.	4	2	2	4	2	2	
Тема 2. Логіко-структурна організація та алгоритмізація наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.	4	2	2	2	2	-	
Тема 3. Конструювання наукової проблеми та дослідницького апарату прикладного дослідження.	4	2	2	2	2	-	
Тема 4. Методологічне проєктування та конструювання дизайну прикладного наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.	4	2	2	-	-	-	
Розділ 2. Інструментально-цифрове забезпечення, аналітика та наукова комунікація							
Тема 5. Методологічний інструментарій та методичне забезпечення емпіричних досліджень у сфері менеджменту організацій.	4	2	2	-	-	-	
Тема 6. Методологія інформаційного забезпечення, пошуку, верифікації та критичного оцінювання наукових джерел у дослідницькій діяльності.	4	2	2	-	-	-	
Тема 7. Цифрові інструменти збору, аналізу та візуалізації даних у наукових дослідженнях менеджменту.	4	2	2	-	-	-	

Тема 8. Методологія аналізу, інтерпретації та верифікації результатів наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.	4	2	2	2	-	2	
Тема 9. Наукова комунікація, презентація результатів дослідження та розроблення науково обґрунтованих управлінських рекомендацій.	2	2	-	-	-	-	
Всього аудиторних годин:	34	18	16	10	6	4	
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання	56			80			
	24			32			
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	90			90			

4. АНОТАЦІЇ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ЛОГІКО-СТРУКТУРНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У МЕНЕДЖМЕНТІ.

Тема 1. Методологічні засади наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.

Розкривається сутність, функціональний потенціал та багаторівнева структура методології наукового пізнання. Розглядаються філософсько-теоретичні, загальнонаукові та конкретно-наукові підходи до аналізу управлінських процесів. Особлива увага приділяється специфіці застосування системного, процесного, ситуаційного та комплексного підходів у менеджменті організацій морського транспортного комплексу та портової інфраструктури.

Література: основна [1-6], додаткова [1]

Тема 2. Логіко-структурна організація та алгоритмізація наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.

Вивчається хронологічна послідовність та етапність науково-дослідницького процесу. Розкриваються принципи побудови структурно-логічної моделі дослідження, забезпечується узгодженість його складників. Розглядаються питання ресурсно-інформаційного, методичного, кадрового та фінансово-часового планування реалізації дослідницького проєкту на підприємствах транспортно-логістичного комплексу, портової діяльності, судноплавних компаній та організаціях круїнгових послуг.

Література: [основна [1-6], додаткова [1, 3-4]

Тема 3. Конструювання наукової проблеми та дослідницького апарату прикладного дослідження.

Опрацьовуються методологічні критерії виокремлення та обґрунтування актуальної науково-управлінської проблеми. Здійснюється процедура логічної узгодженості елементів концептуального апарату дослідження: об'єкта, предмета, мети, дослідницьких завдань, робочих гіпотез та очікуваної наукової новизни й практичної значущості.

Література: основна [1-6].

Тема 4. Методологічне проєктування та конструювання дизайну прикладного наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.

Аналізуються концептуальні моделі дизайну наукового пошуку (кількісний, якісний, змішаний). Обґрунтовуються принципи формування репрезентативної вибірки, визначення генеральної сукупності у сфері менеджменту організацій, розроблення процедур збору й опрацювання емпіричних даних, оцінювання обмежень, валідності та надійності дослідницького дизайну.

Література: основна [1-6], додаткова [5-6]

Розділ 2. Інструментально-цифрове забезпечення, аналітика та наукова комунікація

Тема 5. Методологічний інструментарій та методичне забезпечення емпіричних досліджень у сфері менеджменту організацій.

Систематизуються класичні та новітні методи наукового пізнання (теоретичні, емпіричні, економіко-математичні, експертні). Обґрунтовуються критерії вибору методів збору й аналізу даних відповідно до мети дослідження управлінських систем, портового та судноплавного менеджменту.

Література: основна [1-6], додаткова [1,2, 4]

Тема 6. Методологія інформаційного забезпечення, пошуку, верифікації та критичного оцінювання наукових джерел у дослідницькій діяльності.

Розглядаються алгоритми пошуку наукової інформації в міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar), електронних репозитаріях закладів вищої освіти. Опрацьовуються методи критичного аналізу, систематизації, верифікації джерельної бази з дотриманням норм академічної доброчесності.

Література: основна [1-6], додаткова [5-6]

Тема 7. Цифрові інструменти збору, аналізу та візуалізації даних у наукових дослідженнях менеджменту.

Опановуються цифрові технології організації емпіричних розвідок (Google Forms), інструменти статистичного й аналітичного опрацювання даних (MS Excel, таблиці) та засоби графічної візуалізації індикаторів управлінської ефективності.

Література: основна [1-6], додаткова [7]

Тема 8. Методологія аналізу, інтерпретації та верифікації результатів наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.

Вивчаються процедури коректної аналітичної інтерпретації отриманих даних, критичного оцінювання їх достовірності. Опрацьовуються правила трансформування емпіричних результатів у науково обґрунтовані висновки та прикладні управлінські рішення для підприємств транспортно-логістичного комплексу.

Література: основна [1-6], додаткова [2, 5, 6, 9]

Тема 9. Наукова комунікація, презентація результатів дослідження та розроблення науково обґрунтованих управлінських рекомендацій.

Розкриваються принципи сучасної академічної комунікації, стилістики викладу наукового тексту, публічної апробації результатів. Опрацьовуються проєкти візуальної презентації проєкту (MS Power Point), ведення фахової дискусії, аргументації власних наукових позицій.

Література: Література: основна [1-6], додаткова [1, 2, 5, 6, 10]

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	План практичних занять
1	Тема 1. Методологічний аналіз управлінської проблеми та обґрунтування дослідницького підходу.	1. Методологія наукового дослідження: сутність, структура, функції та рівні. 2. Філософсько-теоретичні та загальнонаукові підходи до дослідження управлінських процесів. 3. Системний, процесний, ситуаційний та комплексний підходи у дослідженні менеджменту організацій. 4. Методологічні принципи обґрунтування наукового дослідження управлінської проблеми. 5. Вибір та обґрунтування методологічного підходу до дослідження конкретної управлінської проблеми.
2	Тема 2. Логіко-структурне моделювання та планування наукового дослідження.	1. Логіка та послідовність наукового дослідження: основні етапи та взаємозв'язки між ними. 2. Структурно-логічна модель наукового дослідження та взаємо узгодженість її елементів. 3. Алгоритмізація дослідницького процесу та визначення послідовності дослідницьких процедур. 4. Планування інформаційного, методичного, ресурсного, фінансового та кадрового забезпечення реалізації дослідницького проєкту. 5. Розроблення індивідуального плану реалізації дослідницького проєкту.
3	Тема 3. Методологічне обґрунтування та конструювання дослідницького апарату наукового дослідження.	1. Наукова проблема як предмет дослідницького пошуку: критерії визначення та обґрунтування. 2. Формулювання теми, актуальності, об'єкта та предмета наукового дослідження. 3. Визначення мети, завдань і дослідницьких питань та їх логічна узгодженість. 4. Формулювання робочої гіпотези, очікуваної наукової новизни та практичного значення дослідження. 5. Методологічна узгодженість елементів дослідницького апарату та його верифікація.
4	Тема 4. Методологічне обґрунтування та конструювання дизайну наукового дослідження.	1. Концептуальні засади та структурні компоненти дизайну наукового дослідження. 2. Обґрунтування типу, стратегії та дизайну кількісного, якісного або змішаного дослідження. 3. Формування інформаційної бази, визначення генеральної сукупності та принципів вибіркового дослідження. 4. Проєктування процедур збору, опрацювання та аналізу емпіричних даних. 5. Обґрунтування валідності, надійності та методологічних обмежень дослідницького дизайну.

5	Тема 5. Методологічне обґрунтування та конструювання комплексу методів емпіричного дослідження.	1. Методологічні засади кваліфікації та систематизації методів наукового дослідження. 2. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження управлінських процесів і явищ. 3. Методи емпіричного, кількісного та якісного дослідження в менеджменті організацій. 4. Критерії вибору, методологічного обґрунтування та комбінування дослідницьких методів. 5. Формування комплексу методів відповідно до мети, завдань, дизайну та очікуваних результатів дослідження.
6	Тема 6. Методологічні засади інформаційно-бібліографічного забезпечення та критичної верифікації наукового дослідження.	1. Інформаційне забезпечення наукового дослідження: джерела, ресурси та принципи формування інформаційної бази. 2. Методологія пошуку та відбору наукової інформації в електронних базах даних, бібліотеках і репозитаріях. 3. Критичне оцінювання, верифікація та визначення релевантності наукових джерел. 4. Систематизація, бібліографічне опрацювання та коректне використання наукових джерел. 5. Формування інформаційно-доказової бази власного дослідницького проєкту з дотриманням принципів академічної доброчесності.
7	Тема 7. Застосування цифрового інструментарію для збору, аналітичного опрацювання та візуалізації емпіричних даних.	1. Цифровізація дослідницьких процедур та інформаційно-аналітичне забезпечення наукового дослідження. 2. Цифрові інструменти збору, структурування та первинного опрацювання емпіричних даних. 3. Методи цифрової візуалізації та графічного представлення результатів дослідження. 4. Інтерпретація результатів цифрового аналізу та оцінювання їх аналітичної значущості для управлінських рішень.
8	Тема 8. Аналітико-інтерпретаційне опрацювання та методологічна верифікація результатів наукового дослідження.	1. Методологічні засади аналізу та інтерпретації результатів наукового дослідження. 2. Верифікація, критичне оцінювання достовірності та обґрунтованості отриманих результатів. 3. Формування наукових висновків відповідно до мети, завдань і результатів дослідження. 4. Трансформація результатів дослідження у науково обґрунтовані управлінські рекомендації.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є визначальною формою навчально-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти, спрямованою на поглиблення, систематизацію та закріплення теоретичних знань, набутих під час аудиторних занять. Вона сприяє формуванню навичок критичного аналізу й опрацюванню довідкових, навчальних і наукових джерел, нормативно-правових та галузевих стандартів. На другому (магістерському) рівні вищої

освіти самостійна робота виступає ключовим інструментом формування дослідницької автономії здобувачів.

Загальний обсяг самостійної роботи становить 56 годин для денної форми навчання та 80 годин – для заочної. Із них 24 години (денна форма) та 32 години (заочна форма) передбачено на розроблення й виконання індивідуального науково-дослідницького проекту.

Види самостійної роботи:

№ з/п	Зміст та напрями самостійної роботи здобувачів	Розподіл годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	<i>Критичний аналіз та систематизація методологічних підходів:</i> пошук і критичний огляд сучасних наукових джерел (у т.ч. фахових видань та баз Scopus та Web of Science) з проблем менеджменту організацій підприємств транспортно-логістичного комплексу, портової діяльності, судноплавних компаній та організацій кріюінгових послуг.	6	8
2	<i>Формулювання та розроблення елементів концептуального апарату:</i> самостійне обґрунтування актуальності, об'єкта, предмета, мети, завдань та робочої гіпотези власного наукового пошуку.	6	8
3	<i>Проектування дизайну та інструментарію емпіричного дослідження:</i> моделювання процесуальної схеми збору даних, обґрунтування вибірки та вибір комплементарних методів дослідження.	6	8
4	<i>Інформаційно-бібліографічна робота та референс-менеджмент:</i> формування систематизованого списку літератури за темами дослідження з використанням цифрових каталогів і дотриманням ДСТУ 8302 : 2015 / Apa style.	4	8
5	<i>Первинне цифрове опрацювання та візуалізація емпіричних даних:</i> побудова аналітичних таблиць, діаграм та графіків на основі реальних чи змодельованих показників діяльності підприємств галузі.	5	8
6	<i>Формулювання аналітичних висновків та прикладних рекомендацій:</i> трансформація аналітичних даних у науково обґрунтовані пропозиції для суб'єктів транспортно-логістичного сектору.	5	8
7	<i>Виконання індивідуального науково-дослідницького проекту:</i> «Розроблення та реалізація прикладного дослідницького проекту з проблеми менеджменту організації» (з обов'язковою підготовкою підсумкової презентації та тез/доповіді).	24	32
Разом:		56	80

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Науково-дослідницький проєкт на тему: <i>«Розроблення та реалізація прикладного дослідницького проєкту з проблеми менеджменту організації»</i> . Тема індивідуально-дослідницького проєкту обирається здобувачем відповідно до проблематики менеджменту організацій, зокрема підприємств транспортно-логістичного комплексу, портової діяльності, судноплавних компаній, організації круїнгових послуг.	24 години (із загального обсягу самостійної роботи)	32 години (із загального обсягу самостійної роботи)

8. ПОЛІТИКА КУРСУ

Опанування навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» передбачає систематичне відвідування лекційних і практичних занять, активну самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Самостійна робота є основною формою опанування навчального матеріалу в поза аудиторний час. Вона охоплює здійснення науково-інформаційного пошуку в мережі Інтернет, аналітичне опрацювання фахових джерел, підготовку мультимедійних презентацій та проєктів відповідно до тематичного плану дисципліни.

Самостійна дослідницька діяльність здобувачів може здійснюватися в навчально-наукових аудиторіях і бібліотеці Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія». У разі виникнення питань щодо матеріалу, винесеного на самостійне вивчення, здобувачі вищої освіти мають можливість отримати консультацію викладача згідно із затвердженим розкладом.

Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою для самостійного опрацювання, підлягає обов'язковому контролю й виноситься на залік поряд із матеріалом, опрацьованим під час аудиторних занять.

У разі пропуску аудиторних занять із поважної причини (за наявності документального підтвердження) здобувач вищої освіти зобов'язаний опанувати пропущений матеріал самостійно та виконати відповідні завдання для його атестації.

Форма та порядок проведення підсумкового контролю:

Підсумковий контроль із навчальної дисципліни здійснюється у формі **заліку**, що є формою діагностики рівня засвоєння здобувачами теоретичних знань, практичних умінь та набутих компетентностей.

Залік проводиться відповідно до графіка освітнього процесу та затвердженого розкладу сесії. Залік передбачає оцінювання знань і вмінь здобувачів шляхом усної відповіді на підсумкові питання та/або автоматизованого тестування з використанням освітньої платформи Google Forms.

Перелік підсумкових залікових питань надається здобувачам вищої освіти на початку семестру. Оцінювання практичних умінь і навичок здійснюється на основі роз'язання ситуаційних завдань і практичних кейсів упродовж семестру.

Здобувачам, які отримали незадовільну підсумкову оцінку («не зараховано»), надається право ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного навчального семестру (для здобувачів заочної форми навчання – до початку наступної лабораторно-екзаменаційної сесії). Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку («не зараховано»).

Опанування дисципліни закладає методологічне підґрунтя для успішного виконання кваліфікаційних (магістерських) робіт, науково-прикладних проєктів і публікацій, сприяючи розвитку навичок критичного наукового пошуку в умовах трансформації сучасної освіти, науки та бізнес-середовища.

Політика навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» спирається на принципи академічної свободи, взаємоповаги, прозорості оцінювання та студентськоцентрованого підходу. Використання сторонніх ідей, текстів, графіків чи розрахунків без належного бібліографічного посилання категорично недопустиме.

Навчальна дисципліна формує цінності критичного мислення, наукової об'єктивності, заснованої на доказах, рівноправності та професійної етики. Очікується активна участь у наукових дискусіях, паритетна взаємодія між науково-педагогічним працівником і здобувачами вищої освіти, повага до різноманітності думок та аргументованість власної позиції.

Забезпечується повний доступ до освітніх ресурсів для всіх здобувачів вищої освіти. За наявності індивідуальних освітніх потреб науково-педагогічний працівник адаптує форми подачі матеріалу та виконання завдань за узгодженням із здобувачем.

Фундаментальна цінність навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів системного методологічного уявлення про природу та динаміку наукової діяльності, її етапи, онтологічні принципи й організаційно-процесуальні форми. Навчальний курс спрямований на розвиток компетентностей із концептуалізації, проєктування та реалізації наукових досліджень, академічно грамотного оформлення їхніх результатів, безумовного дотримання імперативів академічної доброчесності, а також трансферу здобутих наукових результатів у практичну й управлінську діяльність.

9. ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА

Основними вимогами викладача навчальної дисципліни «Методологія та основи наукових досліджень» до здобувачів вищої освіти є:

- обов'язкове відвідування лекційних занять за розкладом;
- активність під час практичних занять;
- конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на контактних заняттях;
- взаємодія викладач-здобувач базується на засадах взаємоповаги, такту та коректної поведінки;
- здобувачі освіти, які не виконали заплановані завдання, до заліку не допускаються.

Захист індивідуального науково-дослідницького проєкту є обов'язковою умовою допуску до підсумкового контролю – заліку. До захисту подається розроблений текст проєкту та мультимедійна презентація (8-10 слайдів MS PowerPoint). Здобувач має вільно володіти матеріалом, чітко відповідати на запитання викладача та колег, демонструвати сформованість компетентностей з логічної аргументації та наукової дискусії.

Під час аудиторних онлайн-занять використання персональних комп'ютерів, планшетів та смартфонів дозволяється виключно в навчально-дослідницьких цілях (пошук інформації, робота з базами даних, виконання практичних обчислень).

Неприпустимо:

- відсутність на заняттях без неповажної причини;
- користування гаджетами під час навчальних занять з особистих потреб;
- списування при складанні заліку;
- проходження процедур контролю замість себе іншими особами; виконання навчальних завдань для інших осіб; здача навчальних завдань, підготовлених іншими особами;

- використання робіт (рефератів, курсових, контрольних, і ін.) виконаних іншими особами в якості результатів своєї праці;
- відвідування занять в одязі, що не відповідає вимогам закладу вищої освіти;
- порушувати тишу в приміщеннях загального доступу, призначених для навчальної та наукової діяльності.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання здобувачів передбачає перевірку усних відповідей, демонстрацію результатів навчання або тестування знань з окремих тем чи розділів дисципліни; розв'язання вправ, виступу на практичних заняттях, аналіз ситуацій та дослідницьких кейсів; оцінювання пошукової та аналітичної роботи з науковими джерелами.

Контроль індивідуального завдання здійснюється у формі оцінювання презентації та науково-дослідницького проєкту, його публічного захисту, що передбачає відповіді на запитання та участь у дискусії.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *залік*.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною
1.	Знати основні поняття, категорії, принципи та методологічні підходи наукового дослідження у сфері менеджменту організацій.	Усне опитування; тестування; виконання теоретико-аналітичних завдань.	Комп'ютер/ноутбук; мультимедійне обладнання; Microsoft Word; електронні освітні ресурси; наукові та бібліографічні ресурси.
2.	Уміти визначати наукову та управлінську проблему, формулювати тему, актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання, дослідницькі питання та гіпотезу.	Виконання індивідуального завдання; розроблення дослідницького апарату; усна презентація та обґрунтування вибору.	Microsoft Word; електронні таблиці; мультимедійне обладнання.
3.	Уміти проєктувати наукове дослідження, визначати його тип, дизайн, інформаційну базу, вибірку, етапи та обмеження.	Практичне завдання; розроблення дослідницького дизайну.	Microsoft Word; Microsoft Excel; мультимедійне обладнання.
4.	Уміти критично обирати та обґрунтовувати методи наукового	Аналіз дослідницької ситуації; порівняння	Microsoft Word; Microsoft Excel;

	дослідження відповідно до визначених цілей і завдань.	методів; обґрунтування вибору методичного інструментарію; захист індивідуального рішення.	електронні наукові ресурси; мультимедійне обладнання.
5.	Уміти здійснювати пошук, критичне оцінювання, систематизацію та бібліографічне опрацювання наукової інформації.	Пошукове завдання; аналітична таблиця наукових джерел; бібліографічний список; оцінювання якості та релевантності джерел.	Google Scholar; електронні бібліотеки та репозитарії; Microsoft Word; доступ до мережі Інтернет
6.	Уміти застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та спеціалізовані цифрові інструменти для збору, структурування, аналізу та візуалізації дослідницьких даних.	Розроблення електронної форми збору даних; формування масиву даних; демонстрація цифрового результату.	Комп'ютер/ноутбук; Google Forms; Microsoft Excel; засоби візуалізації; мультимедійне обладнання.
7.	Уміти аналізувати, інтерпретувати та критично оцінювати результати наукового дослідження, визначати їх достовірність, обмеження та практичне значення.	Аналітичне практичне завдання; аналіз даних; інтерпретація таблиць; формулювання висновків; захист результатів.	Microsoft Word; Microsoft Excel; засоби візуалізації.
8.	Уміти на основі результатів дослідження формулювати науково обґрунтовані висновки та практичні управлінські рекомендації.	Індивідуальний науково-дослідницький проєкт; формулювання рекомендацій; усний захист.	Microsoft Word; Microsoft Excel; мультимедійне обладнання.
9.	Уміти презентувати результати наукового дослідження, аргументувати власну позицію, вести наукову дискусію та відповідати на запитання.	Презентація; публічний захист; наукова дискусія; відповіді на запитання; взаємооцінювання /самооцінювання.	Microsoft PowerPoint; мультимедійний проєктор; засоби відеоконференції; інтерактивна панель.
10.	Демонструвати автономність, відповідальність, академічну доброчесність та критичне ставлення до достовірності наукової інформації і результатів власного дослідження.	Самостійне виконання дослідницького проєкту, обґрунтування самостійно прийнятих рішень, перевірка коректності джерел і посилань, самооцінювання, захист результатів.	Електронні наукові ресурси; Microsoft Word; засоби перевірки текстів на ознаки академічного плагіату; цифрові інструменти.

11. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІНУОМА		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

Е (достатньо)– оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

12. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розділ 1. Методологічні засади та логіко-структурна організація наукового дослідження

- 1.1 Сутність, структура, функції та рівні методології наукового пізнання.
- 1.2 Філософсько-теоретичні та загальнонаукові підходи до дослідження управлінських процесів у менеджменті організацій.
- 1.3 Системний, процесний, ситуаційний та комплексний підходи у дослідженнях підприємств транспортно-логістичного комплексу та портової діяльності.
- 1.4. Логіка та етапність науково-дослідницького процесу: від виявлення суперечності до впровадження результатів.
- 1.5 Принципи побудови структурно-логічної моделі наукового дослідження у сфері менеджменту.
- 1.6 Планування інформаційного, ресурсно-методичного, фінансово-часового та кадрового забезпечення реалізації дослідницького проєкту.
- 1.7 Наукова проблема як предмет дослідницького пошуку: критерії виокремлення, суперечності та обґрунтування актуальності.
- 1.8 Методологічна процедура демаркації об'єкта та предмета наукового дослідження в менеджменті.
- 1.9 Логічна узгодженість елементів концептуального апарату: мета, завдання, дослідницькі питання та робоча гіпотеза.
- 1.10. Наукова новизна та практичне значення результатів прикладного дослідження у сфері транспортно-логістичного бізнесу.
- 1.11 Концептуальні засади та компоненти дизайну наукового дослідження (кількісний, якісний та змішаний дизайн).
- 1.12 Обґрунтування вибірки, визначення генеральної сукупності та формування емпіричної бази у сфері судноплавного та портового менеджменту.
- 1.13 Обґрунтування валідності, надійності та методологічних обмежень дослідницького дизайну.

Розділ 2. Інструментально-цифрове забезпечення, аналітика, комунікація та етика

- 2.1 Класифікація та систематизація методів наукового дослідження в менеджменті організацій.
- 2.2 Загальнонаукові (теоретичні та емпіричні) методи та їх специфіка в аналізі

управлінських систем.

2.3 Економіко-математичні та експертні методи у дослідженні проблем морського транспорту.

2.4 Критерії обґрунтування, вибору та рекомбінації комплексних методів дослідження під визначені цілі й завдання.

2.5 Структура та алгоритм формування інформаційно-бібліографічної бази наукового дослідження.

2.6 Методологія пошуку та відбору фахової інформації у міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science, Google Scholar) та електронних репозитаріях.

2.7 Метод критичного оцінювання, верифікації та визначення релевантності наукових джерел.

2.8 Цифровізація дослідницьких процедур: інструменти організації онлайн-опитувань та первинного збору даних (на прикладі Google Forms).

2.9 Застосування табличних процесорів (MS Excel) та спеціалізованого ПЗ для аналізу, структурування та візуалізації емпіричних даних.

2.10 Принципи та класичні методи графічного представлення результатів аналізу управлінських показників.

2.11 Методологічні засади аналітичної інтерпретації та верифікації результатів наукового дослідження.

2.12 Трансформація аналітичних висновків у науково обґрунтовані управлінські рішення для суб'єктів галузі.

2.13 Академічна доброчесність та етика науковця: види порушень (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація) та методи їх відстеження.

2.14 Референс-менеджмент та правила бібліографічного опису джерел (ДСТУ 8302:2015, стандарти APA).

2.15 Стилістика викладу наукового тексту, принципи побудови та структура наукової статті чи аналітичного звіту.

2.16 Академічна та професійна комунікація: підготовка та проведення публічної презентації (MS PowerPoint) результатів дослідження.

2.1 Ведення фахової наукової дискусії, аргументація власної позиції та захист прийнятих управлінських рішень перед стейкхолдерами.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бліхар В., Омельчук О., Вовк В., Бліхар М., Копитко М., Верескля М., Михаліцька Н. Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник. Хмельницький : Вид-во ХУУП ім. Леоніда Юзькова, 2022. 443 с. URL : <https://surl.li/gngefy>

2. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень : дослідження в соціально-економічних науках : навчальний посібник 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL : <https://surl.li/uuhkfg>

3. Дзьобань О. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів. ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Нац. академії правових наук України». Київ-Одеса : Фенікс, 2025. 284 с. URL : https://ippi.org.ua/sites/default/files/metodologiya_2025.pdf

4. Дунська А. Методологія та прикладні техніки досліджень в менеджменті : конспект лекцій. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 113 с. URL : <https://surl.li/iwxdsdsk>

5. Жихарєва В., Сментина Н., Морозова І. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Одеса : ОНМУ, 2026. 122 с.

URL : <https://surl.li/acewho>

6. Сидоренко В. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2024. 150 с. URL : <https://surl.li/lcehdy>

Додаткова:

1. Воронкова В., Гарбар Г., Арабаджієв Д. Методологія наукових досліджень у галузі менеджменту та економіки : соціально-філософський аналіз. Філософія освіти. 2025. Вип. 23(100). С. 153-165. URL : <https://humstudies.com.ua/article/view/335601/324492>

2. Голіков В., Голіков В., Онищенко О. Використання технологій методології науки у дослідженнях морського та внутрішнього водного транспорту. *Водний транспорт. Збірник наукових праць*. 2022. Вип. 1(35). С. 5-13. DOI: <https://doi.org/10.33298/2226-8553.2022.1.35.01>

3. Калашнікова Х. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 073 Менеджмент. Житомир, 2024. 130 с. URL : <https://surl.li/oglpdj>

4. Кюсе Т., Марцинко О. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ЕЗ Хімія. Одеса : ОНУ імені І. Мечникова, 2026. 176 с. URL : <https://surl.li/qqqlaf>

5. Смирнова І. Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти» спеціальності Д3 Менеджмент. Ізмаїл : ДІНУОМА, 2026. 17 с.

6. Смирнова І. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти» спеціальності Д3 Менеджмент. Ізмаїл : ДІНУОМА, 2026.

7. Таможська І., Смирнова І., Перетяга Л. Вплив цифрових технологій на формування академічної доброчесності майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. *Вісник Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Академіка Степана Дем'янчука. Серія : Педагогіка та психологія*. 2025. № 2. С. 161-167. URL : <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/5786>

8. Федотова О., Кудлай В. Методологія та організація наукових досліджень : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня ОПП «Керування документаційними процесами та розвиток цифрової громади», спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ : МДУ, 2024. 122 с. URL : <https://surl.li/ugrphl>

9. Bryman A., Clark T., Foster L. Social Research Methods. 6th ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. 704 p.

10. Creswell J., Creswell J. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks : SAGE Publications. 2022. 438 p. 320 p.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Допускається використання будь-яких відкритих інтернет-ресурсів за тематикою дисципліни.

1. Національна бібліотека України імені В.І Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (Київ). URL : <https://dnpb.gov.ua/ua/>

3. Державна науково-технічна бібліотека України (Київ). URL : <https://dntb.gov.ua>

4. Бібліотека електронних підручників. URL :
<https://sites.google.com/view/biblioteka2020/електронні-версії-підручників>
5. Національна парламентська бібліотека України. URL : <https://nlu.org.ua>
6. Одеська національна наукова бібліотека. URL : <https://odnb.odessa.ua>
7. Менеджмент для управлінців. Режим доступу: <https://www.management.com.ua>